

УДК 378.147

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Нестерчук Д. М., к.т.н.

dina.nesterchuk@tsatu.edu.ua

*Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь*

Актуальність та постановка проблеми. Особливості розвитку дистанційної освіти характеризуються її актуальністю під час світової пандемії, тому її популярність зростає, особливо в аспекті забезпечення неперервної освіти протягом життя людини. Головними є можливості, що надає дистанційна форма навчання, а саме, можливість отримувати освіту без відриву від виробництва, економія ресурсів та часу, можливість навчатися у зручному форматі та вдосконалювати професійну майстерність або набувати нових знань і навичок [1]. Прогнозоване зростання ролі дистанційного навчання вимагає відповідного методичного забезпечення процесу навчання, вивчення особливостей її організації, обґрунтування можливості формування певних якостей того, хто навчає, й того, хто навчається, в процесі дистанційної освіти.

Основні матеріали дослідження. Взаємодія учасників освітнього процесу у закладі вищої освіти (ЗВО) є важливішим чинником успішного функціонування університетської спільноти. Дистанційне навчання є процесом взаємодії між викладачами й здобувачами вищої освіти, які ізольовані у просторі. Сучасна дистанційна освіта – це розгалужена система передачі знань на відстані за допомогою різних засобів і технологій, яка сприяє отриманню здобувачами вищої освіти необхідної інформації для використання у практичній діяльності [2] з урахуванням компетентісного підходу. Компетентісний підхід є ключовим методологічним інструментом реалізації цілей Болонського процесу та є студентоцентрованим за змістом. Особливостями використання дистанційного навчання в процесі підготовки фахівців в ЗВО в умовах компетентісного підходу є: організація самостійної роботи студентів та її контроль без значних затрат часу викладача; методичний супровід вивчення певної дисципліни, доступ до якого у студента є в будь-який час та з будь-якого пристрою, який має можливість виходу в мережу Інтернет; забезпечення розв'язання достатньої кількості тренувальних та тестових вправ щодо формування фахової компетентності без витрат аудиторних годин; забезпечення міждисциплінарної інтеграції в процесі фахової підготовки [1]. При цьому необхідно враховувати умови організації взаємодії між викладачем і здобувачами вищої освіти, подання інформації, проведення консультацій, здійснення підсумкового контролю, вікову групу студентів й вимоги компетентісного підходу, а також дисциплінованість щодо своєчасного надання відповідей поточного та рубіжного контролів. Аналіз літературних джерел [1, 2, 4] дозволив визначити головні переваги дистанційної форми навчання: доступність всім верствам населення; відсутність необхідності відвідувати лекції і практичні (лабораторні); демократичний зв'язок «викладач – здобувач вищої освіти»; комплексне програмне забезпечення; провідні освітні технології; індивідуальний процес навчання; гнучкі консультації.

В Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного при підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» діє Освітній портал, який є практичною реалізацією впровадження однієї з сучасних систем дистанційного навчання – системи Moodle, яке є дієвою платформою для реалізації дистанційного навчання [4]. В середовищі Moodle здобувачі ступеню вищої освіти отримують: доступ до змісту електронних навчальних курсів навчальних дисциплін (конспекти лекцій,

завдання до практичних й лабораторних та завдання й рекомендації до самостійної роботи; додаткові матеріали (книги, довідники, посібники та методичні розробки), а також до засобів для спілкування і тестування; засоби для групової роботи; можливість перегляду результатів проходження дистанційного курсу студентом; можливість перегляду результатів проходження тесту; можливість спілкування з викладачем через особисті повідомлення, форум та чат; можливість завантаження файлів з виконаними завданнями; можливість використання нагадувань про події в навчальному курсі [2]. Власний багаторічний досвід при підготовці майбутніх фахівців у галузі електроенергетики показав, що взаємодія зі студентом при дистанційному навчанні є дуже важливим чинником, а спілкування з ним через Освітній портал дозволяє розвивати у студента універсальні комунікативні вміння, які будуть безумовно корисні для його подальшої професійної діяльності.

Вважаю за доцільне зазначити, що дистанційне навчання створює нові виклики для дотримання норм і правил академічної доброчесності, так як для студентства виникає можливість списування одне у одного, а для викладача – проблема справедливого та об'єктивного оцінювання виконаних завдань. Тому необхідно спонукати студентство чесно й самостійно виконувати завдання, а саме, викладач повинен проговорювати слова подяки студенту при самостійному виконанні завдань; викладач повинен проводити щотижневе контрольне тестування за темами дисципліни; викладач повинен надавати додаткові пояснення складного матеріалу як кожному студенту, так й для всієї групи. Процес дистанційного навчання можна охарактеризувати як: гнучке поєднання самостійної пізнавальної діяльності студентів з різними джерелами інформації, навчальними матеріалами, спеціально розробленими по даному курсу; оперативна і систематична взаємодія з провідним викладачем курсу; групову роботу за типом навчання в співробітництві з учасниками даного курсу; обмін думками, інформацією з учасниками курсів, а також з будь-якими іншими партнерами, в тому числі і закордонними за допомогою мережі Internet. Раніше домінуючий чинник - фаховий рівень, підтверджений дипломом, сьогодні виявляється недостатнім. На передній план висуваються вже не знання, вміння та навички, а професійна компетентність, як більш складна соціально-особистісна структура, що базується на цінностях, спрямованості, знаннях, досвіді, набутих особистістю як у процесі навчання, так і поза ним.

Висновок. Таким чином, дистанційне навчання, як одна з форм отримання освіти, може допомогти вирішити завдання, що стоять перед системою освіти з наданням широким верствам населення доступної і якісної освіти в сучасних соціально-економічних умовах.

Список використаних джерел

1. М'ястковська М., Кобилянська І. Перспективи розвитку дистанційної освіти в контексті компетентнісного підходу. *Педагогіка безпеки*. 2019. № 1. С. 72-77.
2. Нестерчук Д. М. Дистанційне навчання на основі системи Moodle для студентів спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка». *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Мелітополь, 27-29 травня 2020 р.). Мелітополь: ТДАТУ, 2020. С. 208-211.
3. Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти - силабус / В. М. Кюрчев, О. П. Ломейко, А. О. Смелов, А. А. Костякова, О. В. Гранкіна, Д. М. Нестерчук, Г. Г. Тараненко. Мелітополь: ТДАТУ, 2019. 17 с.
4. Волконська О. Д., Добровольська Н. В. Дистанційне навчання на основі системи Moodle. *Матеріали міжвузівського вебінару* (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) Вінниця, 2017. С. 50-53.